

Muziekindustrie mag persoonlijke levenssfeer consument niet schenden

De Amerikaanse muziekindustrie heeft in paginagrote krantenadvertenties aangekondigd consumenten te vervolgen, die via internet muziekbestanden uitwisselen. Het bestandsuitwisselen, dat via zogenaamde peer-to-peer software plaatsvindt, is de muziekindustrie al jaren een doorn in het oog. De platenmaatschappijen beweren 14 miljard dollar te hebben verloren door het peer-to-peer gebruik. Nederlandse peer-to-peer gebruikers hoeven mijns inziens echter niet te vrezen voor de toorn van de platenmaatschappijen. Zij worden beschermd door het recht op privacy.

Hoe komt de muziekindustrie gebruikers op het spoor die via programma's als Napster en KaZaA illegaal bestanden uitwisselen? Daarvoor heeft zij speciale computerprogramma's ontwikkeld waarmee zij een kijkje kan nemen in de computers van de bestandsuitwisselaars. Indien de muziekindustrie inbreuk constateert, noteert zij het unieke nummer waarmee de computer met internet in verbinding staat, het zogenaamde IP-adres. Aan de hand van het IP-adres kan de muziekindustrie zien bij welke internet provider de muziekpiraat een abonnement heeft. Vervolgens wordt de provider verzocht de persoonsgegevens van zijn abonnee prijs te geven.

Op deze wijze is de Amerikaanse provider Verizon al gedwongen de identiteit van haar abonnees te onthullen. Verizon, die zich hiertegen verzette, verloor een tweetal rechtszaken van de muziekindustrie. Volgens de rechter was Verizon verplicht de persoonsgegevens van haar abonnees af te staan. Deze verplichting vloeit voort uit een nieuwe Amerikaanse auteurswet. In Nederland bestaat een dergelijke wettelijke grondslag echter niet.

De aankondiging van de muziekindustrie om consumenten aan te pakken komt nadat zij een tweetal procedures tegen de aanbieders van peer-to-peer software verloor. In Nederland bepaalde het Hof in Amsterdam dat het bedrijf KaZaA haar software via het internet mocht aanbieden en recent bepaalde een Amerikaanse rechter dat een tweetal andere bedrijven die KaZaA-software aanbieden daarmee evenmin onrechtmatig handelen.

De reden waarom de muziekindustrie zo lang heeft getalmd met het aanspreken van consumenten, schuilt vermoedelijk in een commercieel bezwaar daartegen. De muziekpiraat is tevens muziekliefhebber. Door peer-to-peer gebruikers aan te pakken, dreigt de muziekindustrie haar eigen publiek tegen zich in het harnas te jagen. Er is echter ook een principieel bezwaar: het recht op privacy.

Anders dan in de Verenigde Staten kennen wij in Nederland, net als elders in Europa, privacywetgeving die strenge voorwaarden verbindt aan het verwerken van persoonsgegevens. Een persoonsgegeven is ieder gegeven dat (indirect) herleidbaar is tot een natuurlijke persoon. De IP-adressen van de computers van muziekpiraten zijn persoonsgegevens. Het verzamelen daarvan is niet zonder meer toegestaan. In Nederland zullen internet providers mede daarom niet gedwongen kunnen worden de identiteit van hun abonnees prijs te geven.

In België heeft de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in het verleden al eens geoordeeld dat het verzamelen van de IP-adressen van Napstergebruikers door de muziekindustrie niet is toegestaan. Ook de Nederlandse privacywaakhond, het College bescherming persoonsgegevens, is die mening toegedaan. In een interview in het juridisch tijdschrift JAVI zegt de heer Broekema van het College: "Zonder een [opsporings]bevel wordt het zeer twijfelachtig of die gegevens überhaupt rechtmatig kunnen worden verkregen. Ik denk ook niet dat internet providers zullen meewerken aan dit soort activiteiten. Die kijken wel uit." Ik sluit mij daar graag bij aan.

Christiaan Alberdingk Thijm is advocaat te Amsterdam (van o.a. KaZaA) en auteur van het boek Privacy vs. auteursrecht in een digitale omgeving.